

Posudek vedoucího diplomové práce

Miroslava KURUCOVÁ

Výtvarné sběratelství v prostředí dvora Humprechta Jana Černína ve druhé polovině 17. století

Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2007, 114 s.

Jedním z projevů sebe prezentace a zároveň výrazem intelektuálních aktivit barokní šlechty byl zájem o umění, který se projevoval také ve formě sběratelství. Miroslava Kurucová se nechala inspirovat pracemi Lubomíra Slavíčka, Petra Fidlera a – ačkoliv to v textu své diplomové práce výslovně neuvádí – také Petera Burkea a zaměřila se zejména na obrazové sběratelství Humprechta Jana Černína z Chudenic ve druhé polovině 17. století. Za cíl si přitom předsevzala zabývat se zejména vztahem šlechtice k uměleckým předmětům, které se objevily v jeho sbírce.

V úvodu diplomové práce se Miroslava Kurucová pokusila shrnout dosavadní přístupy ke zvolenému tématu. Oprávněně vyzdvihla práce Lubomíra Slavíčka, který se mimo jiné zabýval i Černíny. Myslím, že více prostoru mohla diplomantka věnovat vysvětlení, v čem její práce Slavíčkovy závěry překonává, popřípadě kde si klade jiné a nové otázky. Minimum prostoru se dostalo také zhodnocení literatury o černínském rodě. Ačkoliv Miroslava Kurucová v průběhu psaní diplomové práce shromáždila značné množství literatury, bohužel se v některých případech nevyhnula přílišné závislosti na starší či sekundární literatuře. Je to o to větší škoda, že diplomantka novější tituly literatury zná. Jako pramennou základnu si Miroslava Kurucová zvolila písemnosti uložené v černínském rodinném archivu. Šlo o dokumenty, které se přímo dotýkaly rodové galerie – zejména nabídkové seznamy, pracovní smlouvy umělců, v menší míře také korespondence s umělci či vlastní návrhy Humprechta Jana Černína. Využila také účetní prameny uložené ve fondu Černínský hofštát. Z vydaných pramenů poté pracovala zejména s korespondencí vydanou Františkem Dvorským a Zdeňkem Kalistou, opět mi však chybí její kritické zhodnocení vzhledem k tématu.

Diplomová práce Miroslavy Kurucové je převážně založena na shrnutí dosavadních výsledků bádání o šlechtickém sběratelství a částečně na vytěžení zmíněných archivních pramenů. Těmto heuristickým východiskům odpovídá i rozložení práce. První dvě obsahové kapitoly se postupně zabývají dějinami černínského rodu od jeho počátků až do přelomu 17. a 18. století s důrazem na dvě osobnosti – Heřmana Černína a Humprechta Jana Černína. Diplomantka se přitom soustředila zejména na události z jejich života – zejména zahraniční cesty –,

kteře mohly ovlivnit jejich vztah k umění a sběratelství. V některých pasážích je kapitola možná příliš popisná a rozsáhlá. Další část potom nastiňuje proměny šlechtické kultury v 17. století. Kurucová věnuje pozornost šlechtické reprezentaci a integraci šlechty k panovnickému dvoru, který chápe jako určitý vzor, a to i při zakládání uměleckých sbírek. V některých případech – zejména v otázce integrace se však nedokázala úplně vypořádat s nejnovější literaturou k tomuto tématu. Jednotlivě se pak věnuje vztahu šlechticů k umění na příkladu architektury (spíše náznakově) a malířství. Obě kapitoly lze chápat jako vytvoření rámce pro obsahový vrchol práce.

Tím je kapitola o uměleckém sběratelství na dvoře Černínů v 17. století. Diplomantka si zde klade otázky po vztahu jednotlivých příslušníků tohoto rodu k uměleckým předmětům a motivům jejich sběratelství. Zatímco u Heřmana Černína vidí hlavní důvod vytváření rodové galerie zejména v touze po osobní i rodové reprezentaci, u Humprechta Jana, kterému věnuje – i díky dochovaným pramenům – nejvíce pozornosti, již dokázala vysledovat i učený zájem o umělecké předměty. Za jeden z podnětů k zálibě v obrazech počítá jeho benátský pobyt. Více než popisu jednotlivých sběratelských kusů se poté Kurucová sympaticky věnuje poodhalení praktického rozměru Černínova sběratelství. Mimo jiné dochází k závěru, že Humprecht Jan nebyl pouhým pasivním sběratelem a snažil se aktivně ovlivňovat podobu své sbírky. Diplomantku zajímal i vztah mezi umělcem a sběratelem, způsoby získávání obrazů, role originálů a kopií v umělecké sbírce či praxe při obchodu s obrazy (například smlouvání o cenách). V závěru kapitoly se diplomantka věnuje dalšímu osudu černínské sbírky, zejména jejímu přestěhování do Prahy, výstavbě černínského paláce a rozšiřování galerie za Heřmana Jakuba Černína z Chudenic. Myslím, že v rámci celé kapitoly se diplomantce podařilo naplnit svůj cíl pojmout obrazové sběratelství jako průhled do myšlenkového světa šlechtice druhé poloviny 17. století.

Po formální stránce se práce vyznačuje několika nesrovnalostmi zejména v interpunkci, menší úpravy by zasloužil seznam pramenů a literatury. I proto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit již stupněm **velmi dobře**.

Zlatá Koruna 27. 8. 2007

(PhDr. Pavel Král, Ph.D.)